

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/28/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4613211844
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4613211844.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členov senátu JUDr. Borisa Minksa a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti O. P. nar. XX. XX. XXXX a U., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: O. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom S., A. XXXX/X a P. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. XX, o zníženie výživného, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 28. januára 2014 č. k. 11P/367/2013-112, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil otcovi povinnosť prispievať zníženým výživným na maloletého P. O., nar. XX. XX. XXXX sumou 30% zo sumy životného minima a na maloletého U. O., nar. XX. XX. XXXX sumou 30% zo sumy životného minima s účinnosťou od 06. 12. 2013 vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Týmto došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 11P/65/2013 zo dňa 11. 04. 2013 v časti výšky vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, § 163 ods. 2 OSP a vykonaným dokazovaním zistil, že maloleté deti O. sú narodené z manželstva O. O. a P. O., ktoré bolo rozsudkom č. k. 5C/138/2007-23 zo dňa 12. 09. 2007 rozvedené, pričom maloleté deti O. boli zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na maloletého P. sumou 2000,- Sk mesačne a na maloletého U. sumou 1500,- Sk mesačne. Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany č. k. 11P/65/2013-36 zo dňa 11. 04. 2013 súd schválil rodičovskú dohodu tak, že otec maloletých je povinný prispievať na maloletého P. v sume 100 eur mesačne a na maloletého U. v sume 90 eur mesačne s účinnosťou od 01. 04. 2013 vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Toho času má maloletý P. 13 rokov a maloletý U. 9 rokov, pričom náklady na deti stúpajú priamo úmerne s ich vekom. Matka uviedla, že náklady na jedného člena domácnosti predstavujú 108 eur, kde sú zahrnuté výdavky na stravu, hygienu vrátane energií, pričom matka predložila súdu doklady preukazujúce oprávnenosť jej tvrdení - doklady o poberaní starobného dôchodku jej rodičov: otec vo výške 204 eur a matka vo výške 268 eur, ďalej faktúry za vodné a stočné s úhradami vo výške 218,04 eura a 199,67 eura polročne, rozhodnutie za miestny poplatok za komunálne odpady vo výške 144 eur a ďalšie faktúry a pokladničné bloky súvisiace s bežnými výdavkami. Matka maloletých je t. č. evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie od 01. 07. 2012 naďalej, dávku v hmotnej núdzi nepoberá ani nepoberala, pričom poberá prídavok na deti v sume 46,20 eura mesačne. Matka taktiež poberá náhradné výživné od 01. 08. 2008 naďalej; výška náhradného výživného za rok 2013 bola 116,18 eura (mesiac január, február, marec) a 190 eur za ostatné mesiace v roku 2013. Okrem

maloletých detí O. jej nepridudla žiadna ďalšia vyživovacia povinnosť. Otec maloletých detí uviedol, že zmena pomerov od posledného určenia výživného nastala v tom, že sa u neho začali prejavovať zdravotné komplikácie a bolo mu diagnostikované onkologické ochorenie v štvrtom štádiu, následkom čoho absolvoval sériu ožarovaní očí, hlavy a 5 cyklov chemoterapie, pričom všetky tieto liečenia a chemoterapie sa vykonávajú v Bratislave; v dôsledku ožarovania a následnej transfúzie bol otec niekoľkokrát hospitalizovaný - liečba je dlhodobá a naďalej s neistou prognózou. V súvislosti so svojim ochorením predložil otec súdu lekárske správy a výpis z účtu poisťovne Všeobecnej zdravotnej poisťovne - zoznam poskytnutých zdravotných výkonov a služieb. Jediným príjmom otca maloletých detí sú v súčasnosti nemocenské dávky, ktoré mu boli priznané vo výške 7,205 eura na deň, t.j. cca 216 eur mesačne. Otec toho času býva u svojich rodičov, pričom jeho otec spolu s matkou majú mesačný príjem vo výške 765 eur, predložil súdu zoznam výdavkov súvisiacich s nákladmi na domácnosť - plyn mesačne vo výške 147,50 eura, električka mesačne vo výške 64 eur, koncesionárske poplatky vo výške 5 eur mesačne, pohonné hmoty do práce pre otca vo výške 100 eur mesačne, keďže otec otca maloletých stále pracuje a do práce dochádza. Otec maloletých má mesačné výdavky súvisiace s ochorením vo výške cca 83 eur a náklady na liečbu súvisiace s dopravou vo výške 40 eur mesačne, ďalej výdavky na racionálnu stravu vo výške 40 eur. Otec ďalej dodal, že je voči nemu vedené exekučné konanie z dôvodu neplatenia a dlhu voči zdravotnej poisťovni. Súd prvého stupňa, vychádzajúc z takto zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že na strane povinného - navrhovateľa došlo k zmenám pomerov v tom, že došlo u neho k dlhodobej práceneschopnosti a k zhoršeniu zdravotného stavu, ktorý je liečený a to aktívne s tým, že je liečený chemoterapiou a jeho prognóza zostáva neistá. Ku dňu 04. 12. 2013 absolvoval celkom 3 kúry chemoterapie. To, že aktuálne je navrhovateľovi vyplácané v dávkach nemocenské z titulu nemocenského poistenia, potvrdzuje aj písomný doklad na č. l. 66. Skutočnosť, že v čase podania návrhu, ako aj v období pred ním absolvoval liečbu a vyšetrenia súvisiace s jeho onkologickým ochorením vrátane poberania liečby, preukazujú podrobne písomné doklady na č. l. 67 až 107, pričom najmä písomné doklady na č. l. 68 až 101 preukazujú, že navrhovateľ sa podrobil intenzívnym lekárske úkonom od času 01. 07. 2013 až do 07. 11. 2013, jednalo sa o početné vyšetrenia a intenzívnu liečbu v rámci chemoterapie. Na základe týchto skutočností bolo aj rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka v Trnave - vydané rozhodnutie o tom, že navrhovateľ má nárok na nemocenské za obdobie od októbra 2013 vo výške 7,2 eura na deň. V tomto období mal otec aj zvýšené náklady v súvislosti s liečbou a zakupovaním lekárske pomôcok, čo preukázal predložením písomných dokladov. Z potvrdenia zamestnávateľa tak isto jednoznačne vyplýva, že P. O. je síce naďalej zamestnancom zamestnávateľa ERMON Servis s. r. o. od 10/2013, avšak jeho priemerný čistý príjem v mesiaci podanej žiadosti bol 21,35 eura, resp. za mesiac október dosiahol príjem 64,05 eura. S poukazom na uvedené je zrejmé, že pokiaľ súd rozhodoval o výživnom naposledy, zdravotný stav navrhovateľa bol taký, že bol schopný prispievať na výživu maloletých detí sumou 100 a 90 eur mesačne a z tohto dôvodu aj súd schválil dohodu účastníkov zo dňa 11. 04. 2013, pričom po tomto období došlo k zhoršeniu zdravotného stavu navrhovateľa, ktorý je naďalej aktuálne liečený, odkázaný iba na poberanie nemocenských dávok, pričom má zvýšené náklady aj so samotnou liečbou, najmä z titulu dopravy a prepravy do špecializovaných liečebných stredísk, najmä Bratislavy. Z tohto dôvodu nie je schopný plniť si vyživovacia povinnosť tak, ako mu bola určená, a preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku. Čo sa týka doby účinnosti, navrhovateľ sa domáhal zníženia vyživovacej povinnosti s účinnosťou od 06. 12. 2013, pričom súd znížil vyživovacia povinnosť s účinnosťou od tohto dátumu, nakoľko v konaní bolo jednoznačne preukázané, že už v tomto období bola zmenená pracovná schopnosť navrhovateľa a jeho zdravotný stav, podrobne sa aktívne liečbe, boli mu priznané nemocenské dávky a už teda v tomto období si nemohol plniť vyživovacia povinnosť v plnej výške. O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) OSP a to tak, že žiadnemu z účastníkov právo na ich náhradu nepriznal, nakoľko ide o konanie, ktoré sa mohlo začať aj bez návrhu.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podala v zákonom stanovenej lehote matka odvolanie, odôvodniac ho tým, že so znížením výživného na synov nesúhlasí. Je si vedomá, že otec detí je veľmi vážne chorý, no príznaky choroby mal už pred tromi rokmi a nič s tým nerobil. Ignoroval prvé príznaky a neriešil situáciu skôr. Deti budú teraz doplácať na svojho otca tým, že budú mať minimálne výživné. Ona ako matka sa za pomoci svojich rodičov snaží synom poskytnúť všetko potrebné a určite by nedokázala deti vychovať zo sumy 27,12 eura mesačne na každé dieťa. Starí rodičia otca prejavili záujem stretávať sa so synmi, a preto si myslí, že keď majú záujem o svojich vnukov, môžu s nimi vypomôcť pri výživnom aj svojmu synovi, tak ako to robia aj jej starí rodičia. Maloletý P. a U. sú slušne vychovaní, pravidelne si plnia školskú dochádzku a rešpektujú pravidlá, ktoré sa od nich vyžadujú. Keďže chlapci sa snažia, mal by aj otec synov finančne podporovať. Na jednej strane prejavuje záujem so synmi sa stretávať, no

finančne ich podporovať nemieni. V minulosti otec pracoval, na výživné neplatil a od roku 2008 dostávala náhradné výživné, ktoré jej dodnes vyplácal štát. Otec mal vždy nezodpovedný a benevolentný prístup k finančným povinnostiam, preto si myslí, že je potrebné nepodporovať ho v týchto praktikách. Ona ako matka si je vedomá, že v súčasnosti je otec vážne chorý a praje mu, aby sa čo najskôr vyliečil, ale nepáči sa jej, že choroba je na úkor výživného ich detí.

Otec k odvolaniu matky uviedol, že matka nemá dostatočne medicínske vzdelanie na to, aby mohla posúdiť priebeh a hlavne príčinu jeho onkologického ochorenia. Odmieťa tvrdenia nezaložené na odborných vedomostiach o jeho ignorácii ochorenia, pretože podľa všeobecne dostupných medicínskych informácií toto ochorenie sa u 75% pacientov zachytí práve v pokročilom štádiu. V čase, keď bolo naposledy rozhodované o výživnom, nemal symptómy a sprievodné zdravotné ťažkosti ochorenia. Krivé obvinenia matky zasahujú aj do vzťahu s jeho synmi, čím ubližuje predovšetkým ich deťom. Uvedomuje si, že zníženie výživného ovplyvní finančné pomery jeho synov, avšak faktom zostáva, že rovnako by negatívne ovplyvnilo jeho ochorenie finančné pomery synov aj v prípade, ak by aj k rozvodu manželstva neprišlo a žili by v spoločnej domácnosti. Okrem nemocenských dávok iný príjem nemá a nemá možnosť ani pracovať. Intenzívne sa lieči, aby túto možnosť niekedy v budúcnosti mal.

Kolízny opatrovník sa k odvolaniu matky nevyjadril.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok podľa § 212 ods. 1 OSP bez prejednania na nariadenom odvolacom pojednávaní podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné, preto rozsudok súdu prvého stupňa podľa ustanovenia § 219 ods. 1, 2 OSP ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

V ustanovení § 78 ods. 1 Zákona o rodine, ako aj v ustanovení § 163 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (OSP) je zakotvená zásada, podľa ktorej už stanovené výživné je možno zmeniť, ak dôjde k zmene pomerov. Pokiaľ ide o maloleté dieťa, možno tak urobiť i bez návrhu. Z ustanovení § 78 ods. 1 ZoR a § 163 ods. 2 OSP tiež vyplýva, že pre povinnosť platiť stanovené výživné sa uplatňuje zásada, že stanovené výživné má zodpovedať pomerom, za ktorých bolo stanovené. Ak dôjde k zmene pomerov, musí sa to odraziť aj v úprave vyživovacej povinnosti. Vzhľadom k povahe výživného však pri zmene pomerov nedochádza automaticky i k zmene vyživovacej povinnosti, ale zmena pomerov je iba dôvodom na začatie nového súdneho konania, ktoré sa môže skončiť novou úpravou výživného. Preto aj dokazovanie súdu sa musí starostlivo orientovať na to, či došlo k zmene pomerov, t. j. musia byť spoľahlivo zistené okolnosti rozhodujúce pre pôvodne stanovené výživné a okolnosti rozhodujúce pre stanovenie výživného v čase, keď sa rozhoduje o novej úprave (R 72/65). Ak k zmene pomerov skutočne došlo, súd musí zmeniť pôvodnú úpravu výživného a vo výroku nového rozsudku musí vyjadriť, že ide o zmenu predchádzajúcej úpravy výživného, ktorú presne označí. Pokiaľ ide o zmenu pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu výživného stanoveného súdom, musí byť takej povahy, aby tu bol reálny dôvod meniť už vydané súdne rozhodnutie. Takouto zmenou pomerov nie je akákoľvek zmena v hľadiskách, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného, ale musí ísť o zmenu pomerov závažnejšieho (podstatného) charakteru v tých okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie pôvodného rozhodnutia o výživnom, teda musí ísť o zmenu, ktorá sa výraznejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov (R 3/67). Z podstatných okolností, ktoré odôvodňujú zmenu výživného, možno uviesť pribudnutie alebo odpadnutie vyživovacej povinnosti povinnému, podstatný pokles alebo podstatné dôvodné zníženie príjmov, vyššie odôvodnené potreby oprávnenej osoby, ku ktorým môže dôjsť buď okamžite, napríklad v dôsledku nástupu do školy, či nástupu na strednú školu, potom je to tiež vyšší vek oprávneného, s čím súvisí aj nárast odôvodnených potrieb v dôsledku uplynutia dlhšej doby.

Predmetom odvolacieho konania bolo zníženie výživného otcovi na maloletého P. nar. XX. XX. XXXX a maloletého U., nar. XX. XX. XXXX. Súd prvého stupňa vo veci riadne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil, preto odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil, a keďže s odôvodnením napadnutého rozhodnutia sa stotožňuje, na tieto dôvody podľa

§ 219 ods. 2 OSP odkazuje. Odvolací súd k námietkam matky v odvolaní dodáva, že aj keď je pravdou, že ochorenie otca a zníženie výživného v dôsledku nej sa prejaví na finančnej situácii detí, v konaní bol nesporne preukázaný pokles príjmu otca v dôsledku onkologického ochorenia, čo sa muselo prejavíť v znížení vyživovacej povinnosti otca voči maloletým synom a z tohto pohľadu sú tvrdenia matky o prístupe otca irelevantné. Záujem otca o stretávanie sa so synmi nemožno podmieňovať plnením si vyživovacej povinnosti, prípadne výškou vyživovacej povinnosti. Ak otec má záujem sa so synmi stretávať, je to v prospech maloletých detí. Z uvedených dôvodov odvolací súd, zhodne so súdom prvého stupňa, dospel k záveru, že vzhľadom k súčasným finančným a majetkovým pomerom otca bol daný dôvod na zníženie jeho vyživovacej povinnosti voči maloletému P. a U. na sumu 30% zo životného minima, preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1, 2 OSP ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 146 ods. 1 písm. a) OSP, a keďže ide o konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu, o trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.